

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В БАНКУ

Євченко Наталія Григорівна

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»

Аналіз літератури з питань податкового менеджменту дозволяє виділити декілька моделей організації податкового менеджменту суб'єкта господарювання — від спрощених, що обмежуються в основному виконанням завдань податкового планування, до складних, які включають декілька рівнів та спираються на використання інструментарію як податкового планування, так і інших функцій податкового менеджменту: податкового обліку, податкового аналізу, податкового контролю. Доцільність виділення моделей пояснюється різним рівнем потреби суб'єкта господарювання в податковому менеджменті відповідно до поставлених стратегічних завдань.

Формування моделі податкового менеджменту в банку повинно здійснюватись з урахуванням ряду зовнішніх та внутрішніх факторів. Найважливішим зовнішнім фактором є податкова політика держави, внутрішніми визначальними факторами виступають наявність інформаційних, трудових, технічних ресурсів, необхідних для створення умов функціонування системи податкового менеджменту. Вимоги до моделі податкового менеджменту необхідно визначати виходячи з потреб банку в ньому, які в свою чергу залежать від рівня податкового навантаження банку. Для всебічної і повної оцінки рівня податкового навантаження банку необхідно використовувати систему взаємопов'язаних показників, розрахованих за даними як податкового, так і фінансового обліку. Показники, розраховані за даними податкового обліку, нададуть інформацію щодо рейтингу банку, який складається органами ДПАУ. Показники, розраховані за даними фінансового обліку, дадуть змогу оцінити рівень податкового навантаження за складовими та джерелами сплати податків, а також зробити висновки щодо його впливу на ефективність діяльності банку. На нашу думку застосування такої системи

показників дозволить забезпечити об'єктивність при визначенні ступеню впливу оподаткування на доходи, витрати, результати діяльності банку, а також на показники податкової звітності банку.

На підставі аналізу наявних наукових розробок в сфері організації системи податкового менеджменту на підприємствах та враховуючи особливості функціонування банків, як суб'єктів господарювання, автором запропоновано власне бачення формування моделі податкового менеджменту в банку (рис. 1).

Рис. 1. Модель функціонування системи податкового менеджменту в банку

В рамках запропонованої моделі враховуються строки здійснення податкових платежів та подання податкової звітності банку, виконання власних

податкових зобов'язань та виплати банку як податкового агента, а також узгоджуються показники бюджету податкових витрат із показниками оперативного бюджету банку.

Для того, щоб із декількох можливих варіантів податкової діяльності обрати оптимальний, використовуючи економіко-математичні методи проводяться розрахунки оптимізаційних моделей рентабельності банку з урахуванням податкового навантаження. Для кожного варіанту визначається співвідношення рівня податкового навантаження та рентабельності. За результатами розрахунку оптимізаційних моделей обирається такий варіант податкової діяльності, за якого співвідношення податкового навантаження та рентабельності найбільше відповідає планам банку на наступний період. При цьому, отримане значення податкового навантаження приймається для податкового планування як граничне, або максимально допустиме.

Для реалізації обраного, за результатами розрахунків, варіанту податкової діяльності банку підбираються спеціальні методи податкового планування такі як використання облікової політики, офшорів, пільгового суб'єкта оподаткування, заміни або розподілу відносин тощо.

Таким чином, запропонована модель організації системи податкового менеджменту в банку побудована з урахуванням інформаційного та методичного забезпечення функцій податкового менеджменту та охоплює заходи податкового менеджменту починаючи від формулювання завдань до реалізації обраного варіанту податкової діяльності, що забезпечить оптимальне співвідношення податкового навантаження банку з показниками ефективності діяльності. Визначений підхід до формування моделі податкового менеджменту в банку на перший погляд найкраще враховує потреби великого системного банку з розгалуженою філійною мережею, проте спираючись на результати проведеного аналізу податкового навантаження банків України, можемо говорити про можливість її використання і середніми та малими банками.

Євченко, Н.Г. Організація податкового менеджменту в банку [Текст] / Н.Г. Євченко // Сучасні проблеми інноваційного розвитку держави: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 90-річчю Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара (29-30 жовтня 2008 р.). – Дніпропетровськ: ДНУ, 2008. – Т. 2. – С. 32–34.